

เปรียบเทียบกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานเทศบาลนครและเทศบาลตำบล¹

เอกชุมชน ทรัพย์พร้อม²

จากการศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานเทศบาลนครและเทศบาลตำบล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงประวัติความเป็นมา แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวกับเทศบาล แนวคิดทฤษฎีการกระจายอำนาจ หลักการปกครองท้องถิ่น หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน หลักในการจัดทำบริการสาธารณะ หลักความเป็นอิสระของท้องถิ่น และหลักความเสมอภาค แนวคิดทฤษฎีการปกครองท้องถิ่น และแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการกำกับดูแล รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารงานเทศบาล ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ที่กำหนดหน้าที่ให้เทศบาลต้องจัดทำ อาจจะจัดทำ หรือหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และอำนาจหน้าที่ของเทศบาล ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2457 ในส่วนที่เกี่ยวกับการกำหนดตำแหน่ง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนันและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ที่มีความทับซ้อนกันกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งการกำกับดูแล อำนาจหน้าที่ และความทับซ้อน ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจการเปรียบเทียบในประเด็นของเทศบาลที่มีการแบ่งประเภทไว้ระหว่างเทศบาลนครและเทศบาลตำบล ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไรบ้าง ในประเด็นปัญหา พร้อมหาข้อเสนอแนะให้กับเทศบาลนครและเทศบาลตำบล

จากการศึกษาทำให้ทราบว่า มีประเด็นปัญหาทั้งจากสภาพข้อเท็จจริง สภาพปัญหา และข้อกฎหมายที่ควรค่าแก่การเปรียบเทียบอยู่หลายประการ ดังต่อไปนี้

จากการศึกษา การกำกับดูแล ในส่วนที่กระทรวงมหาดไทยในฐานะองค์กรกำกับดูแลได้ใช้หนังสือเวียนหรือหนังสือสั่งการ ออกระเบียบให้เทศบาลต้องปฏิบัติตาม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและดำเนินกิจการของเทศบาล ซึ่งเป็นการใช้อำนาจกำกับดูแลรูปแบบหนึ่ง ที่กฎหมายเทศบาลวางหลักการไว้แต่การออกกระเบียบบางฉบับมีลักษณะของการใช้อำนาจกำกับดูแลที่เกินขอบเขตของกฎหมายเทศบาลกำหนด ซึ่งมีข้อกำหนดในระเบียบที่มีลักษณะการแทรกแซงการตัดสินใจของเทศบาลตามอำนาจหน้าที่ในการกระทำกิจการต่าง ๆ จากการกระทำดังกล่าวทำให้เทศบาลขาดความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง โดยตราเป็นกฎ คือ ประกาศกระทรวง ระเบียบข้อบังคับ และอาศัยกฎดังกล่าวเป็นเครื่องมือในการกำกับดูแลเทศบาล การตรากฎดังกล่าวตามทฤษฎีถือเป็นการตรากฎหมายของฝ่ายบริหารในฐานะฝ่าย

¹บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่อง เปรียบเทียบกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานเทศบาลนครและเทศบาลตำบล โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ ศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี วงษ์วิจิตร และกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.ปภาศรี บัวสุวรรณ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย รัตนเชื้อสกุล

²นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ปกครอง ที่มีเนื้อหาเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขให้ปฏิบัติตามแนวทางของ กระทรวงมหาดไทยในเรื่องต่าง ๆ เช่น หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท. 0808.3/ว 4715 ลงวันที่ 23 พฤศจิกายน 2554 เรื่อง หลักเกณฑ์ในการพิจารณาการขอกู้เงินขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และเมืองพัทยา เป็นการไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ ที่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ในการกำกับดูแล องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นไว้อย่างชัดเจน การกระทำของกระทรวงมหาดไทยจึงเป็นการกระทำที่ขัดต่อ หลักการกำกับดูแล และหลักความเป็นอิสระขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และขัดกับพระราชบัญญัติ เทศบาล พ.ศ. 2496 มาตรา 77 ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจออกกฎกระทรวงหรือระเบียบ ข้อบังคับ แต่หนังสือเวียนหรือหนังสือสั่งการที่ออกมาเพื่อให้เทศบาลปฏิบัติตาม ไม่มีสถานะเป็น กฎกระทรวงหรือระเบียบข้อบังคับ จึงขัดกับหลักการดังกล่าว

ส่วนการกำกับดูแลเทศบาลนครกับเทศบาลตำบล ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ในมาตรา 71 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลเทศบาลในจังหวัดนั้น หรือผู้ว่าราชการจังหวัดจะมอบให้ นายอำเภอมีอำนาจหน้าที่ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัดควบคุมดูแลเทศบาลตำบลหรือเทศบาลเมืองในอำเภอนั้น ให้ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่โดยถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งจะเห็นได้ว่าเทศบาลแต่ละรูปแบบมีการกำกับ ดูแลที่ไม่เหมือนกัน คือ เทศบาลนครมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้กำกับดูแลโดยตรง ส่วนเทศบาลตำบล นายอำเภอได้รับมอบอำนาจจากผู้ว่าราชการจังหวัดให้กำกับดูแลเทศบาลตำบลในอำเภอนั้น ๆ ซึ่งทำให้เกิด การกำกับดูแลไม่เท่าเทียมกันระหว่างเทศบาลนครและเทศบาลตำบลไม่เป็นไปตามหลักความเท่าเทียม

ประเด็นปัญหาเปรียบเทียบประการต่อมา อำนาจหน้าที่ของเทศบาลนครและเทศบาลตำบล มีทั้งใน พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 คือภารกิจหน้าที่ที่ต้องกระทำ ตามมาตรา 50 และอาจกระทำตามมาตรา 51 สำหรับเทศบาลตำบล ส่วนเทศบาลนคร มาตรา 56 เป็นอำนาจหน้าที่ต้องกระทำการ และมาตรา 57 เป็น หน้าที่ที่อาจกระทำได้ และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ที่ให้เทศบาลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะ 31 ภารกิจ ตามมาตรา 16 ซึ่งเห็นได้ว่าทั้งอำนาจหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ที่แตกต่างกันระหว่าง เทศบาลนคร และเทศบาลตำบล ที่อาจมองได้ว่าเทศบาลนคร มีงบประมาณ บุคลากร สภาพพื้นที่ จำนวนประชากร ในพื้นที่ แต่สิ่งที่จะต้องคำนึงถึงคือ ความต้องการของประชาชน ไม่แตกต่างกันตามรูปแบบของเทศบาล ไม่ว่า เทศบาลนคร หรือเทศบาลตำบล ซึ่งประชาชนที่อาศัยอยู่ในเทศบาลนคร ย่อมถือได้ว่าเป็นชุมชนเมือง ที่ รายได้ของเทศบาลมาก ย่อมมีความสามารถในการจัดบริการสาธารณะมาก ครอบคลุม หรือสมบูรณ์มากกว่า เทศบาลตำบล เป็นที่น่าสนใจว่าจะทำอย่างไรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบมีอำนาจหน้าที่ บุคลากร งบประมาณ ที่สามารถจะตอบสนองประชาชนในพื้นที่ของตนได้โดยไม่เกิดความเหลื่อมล้ำ ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ

ประเด็นปัญหาเปรียบเทียบประการสุดท้าย ความทับซ้อนของอำนาจหน้าที่ ของเทศบาลนครและ เทศบาลตำบล กับราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ในการกำหนดอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตาม พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ทำให้เทศบาลเกิดความสับสนในการปฏิบัติงานภารกิจ ตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในการจัดทำบริการสาธารณะไว้ แต่ยังมีหน่วยงานของรัฐทั้งส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคยังคงมีอำนาจหน้าที่ในเรื่องนั้น ๆ เช่นเดียวกับเทศบาล จึงเป็นปัญหาที่เกิดจากความขัดแย้งของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยมีตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.2457 มาตรา 3 การยกเลิกตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สारวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน จะกระทำมิได้ กำหนดไว้ห้ามยกเลิก ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ในกรณีเทศบาลตำบล ซึ่งบางพื้นที่จะมีทั้งตำบล หมู่บ้าน ในพื้นที่เดียวกันกับมีเทศบาลตำบล แต่มาตรา 12 การเปลี่ยนชื่อเทศบาลหรือการเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาล ให้กระทำโดยประกาศกระทรวงมหาดไทย ในกรณีที่เป็นการเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลเมืองหรือเทศบาลนคร ให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนัน ในท้องถื่นที่ได้เปลี่ยนแปลงเขตเป็นเทศบาล สิ้นสุดอำนาจหน้าที่เฉพาะในเขตที่ได้เปลี่ยนแปลงนั้นเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ประกาศกระทรวงมหาดไทยเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลใช้บังคับเป็นต้นไป ทำให้ไม่เกิดความซ้ำซ้อนในเขตที่เป็นเทศบาลเมือง และเทศบาลนคร แต่จะยังมีปัญหานี้ในเขตเทศบาลตำบล

กรณีวาระของการดำรงตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ดำรงตำแหน่งถึงอายุ 60 ปี ตามมาตรา 14 ที่กำหนดให้ต้องพ้นจากตำแหน่งเมื่ออายุครบ 60 ปี และมาตรา 31 กำหนดให้เมื่อพ้นจากการเป็นผู้ใหญ่บ้าน ส่วนวาระในการดำรงตำแหน่งของนายกเทศมนตรี ที่ถูกกำหนดไว้ในมาตรา 48 สัตต กำหนดให้นายกเทศมนตรีมีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกิน 2 วาระไม่ได้ ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยประชาชนในพื้นที่เหมือนกัน

จากการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานของเทศบาลนครและเทศบาลตำบล ผู้ศึกษาพบว่า มีข้อเสนอแนะคือ

1. การกำกับดูแล ควรให้มีการแก้ไข พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ส่วนที่ 6 การกำกับดูแล ตั้งแต่มาตรา 71 ถึงมาตรา 74 เป็นให้อำนาจหน้าที่ของการกำกับดูแลเทศบาล หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบ อยู่ในส่วนราชการเดียวกัน จัดตั้งเป็นหน่วยงานการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งไม่ถูกกำกับดูแลโดยผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ และควรปรับในส่วนที่ 6 การกำกับดูแล ให้อยู่ภายใต้หน่วยงานกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เป็นอิสระจากกรมการปกครอง ขึ้นตรงต่อกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ไม่อิงอำนาจการกำกับดูแลของผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ และควรให้มีการยกเลิกหนังสือเวียนสั่งการของกระทรวงมหาดไทย เนื่องจากการออกหนังสือเวียนสั่งการของกระทรวงมหาดไทยนั้น เป็นการกำกับดูแลโดยมิได้ใช้กฎหมายที่มีสถานะทางกฎหมายมากำหนดวิธีการหลักเกณฑ์ให้เทศบาลปฏิบัติและในหนังสือสั่งการดังกล่าวยังเป็นการจำกัดความเป็นอิสระของการบริหารงานของท้องถิ่น และควรมีการนำแนวคิดที่ถูกต้องเกี่ยวกับการกำกับดูแลมาปรับใช้ในการกำกับดูแล

2. อำนาจหน้าที่ของเทศบาลนครและเทศบาลตำบล เห็นควรยกเลิก มาตรา 50 มาตรา 53 มาตรา 56 หรือทั้งส่วนที่ 3 เกี่ยวกับหน้าที่ของเทศบาล แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และอำนาจหน้าที่

ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนในการกระจายอำนาจ มาตรา 16 ที่กำหนดหน้าที่ของเทศบาล เอาไว้ โดยกำหนดอำนาจหน้าที่ของเทศบาลไว้อย่างเดียวกันไม่ว่าจะเป็นเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง เทศบาลนคร ในพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 หรือตราเป็นกฎหมาย องค์รวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในกฎหมายฉบับเดียวโดยใช้ชื่อว่าประมวลกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบ ใช้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

3. ความทับซ้อนของอำนาจหน้าที่ ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยกำหนดขอบเขตภารกิจ อำนาจหน้าที่ ตลอดจนความสัมพันธ์ที่ชัดเจนระหว่างราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นให้ชัดเจน เพื่อป้องกันความทับซ้อน ดังนี้

3.1 ราชการส่วนกลาง ให้มีบทบาทในการกำหนดยุทธศาสตร์ นโยบายและเป้าหมายในการพัฒนาให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งการกำกับประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ และเป้าหมายดังกล่าว การกำหนดกฎเกณฑ์ ระเบียบ มาตรฐาน มาตรการต่าง ๆ เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายและการกำกับดูแลให้เป็นไปตามกฎหมาย ให้ดำเนินการได้เฉพาะภารกิจ เพื่อประโยชน์สาธารณะระดับชาติ ได้แก่ การป้องกันประเทศเพื่อความมั่นคงภายนอก การรักษาความมั่นคงภายในประเทศ

3.2 ราชการส่วนภูมิภาค ในส่วนตำบล และหมู่บ้าน ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 ให้กำหนดเป็นหากไม่มีความจำเป็นในพื้นที่ใดให้ยกเลิกตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนันและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน เพราะจะได้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 กับหลักการกระจายอำนาจ ในวาระการดำรงตำแหน่ง ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เห็นควรให้มีการปรับวาระในการดำรงตำแหน่ง ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ให้มีวาระในการดำรงตำแหน่งวาระ ละ 4 ปี ดำรงตำแหน่งติดต่อกันได้ไม่เกิน 2 และควรจัดตั้งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด และกำกับดูแลให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

3.3 ราชการส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่เป็นหน่วยปฏิบัติการในภารกิจพื้นฐานที่ต้องทำตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด ภารกิจเกี่ยวข้องกับการบริการสาธารณะที่กฎหมายกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเลือกดำเนินการได้ ทั้งที่เกิดจากการรับการถ่ายโอน หรือเกิดจากที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร้องขอให้มีการถ่ายโอน และรวมถึงภารกิจที่เกิดจากการริเริ่มเสนอของท้องถิ่นเอง ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่สามารถดำเนินการจัดเก็บภาษีหารายได้ และก่อหนี้ได้ภายใต้ระเบียบที่ส่วนกลางกำหนด และกำหนดระเบียบ กฎหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบ เป็นมาตรฐาน บรรทัดฐาน ไว้ในกฎหมายฉบับเดียวกันได้ใช้ดำเนินการต่อไป

เอกสารอ้างอิง

หนังสือ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. **สุขภาพิบาลท่าลอมปฐุมบทการปกครองท้องถิ่นไทย**.กรุงเทพมหานคร: บริษัทบ้านผู้นำกรุป จำกัด ,2554.

_____.**การปกครองท้องถิ่นไทย**.พิมพ์ครั้งที่ 7.กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2552.

ชูวงศ์ ฉายะบุตร. **การปกครองท้องถิ่นไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร:บริษัทพิมเณศ พรินต์ติ้ง เซ็นเตอร์ จำกัด, 2539.

ชูศักดิ์ เทียงตรง.**การบริหารการปกครองท้องถิ่นไทย**. กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2518.

ชนเนศวร์ เจริญเมือง.**100 ปีการปกครองท้องถิ่นไทย พ.ศ. 2440-2540**. กรุงเทพมหานคร :โครงการจัดพิมพ์ คบไฟ, 2540.

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์. **สารานุกรมการปกครองท้องถิ่นไทย ลำดับที่ 2 เรื่อง รัฐกับการปกครองท้องถิ่นไทย**. นนทบุรี:สถาบันพระปกเกล้า, 2547.

นันทวัฒน์ บรมานันท์, **หลักกฎหมายปกครองเกี่ยวกับบริการสาธารณะ**, พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2547.

นันทวัฒน์ บรมานันท์. **การปกครองท้องถิ่น**.พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2552.

นันทวัฒน์ บรมานันท์. **กฎหมายปกครอง**. พิมพ์ครั้งที่ 5 .กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2560.

ปธาน สุวรรณมงคล.**การเมืองท้องถิ่น การเมืองของใคร เพื่อใคร**. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดพิมพ์อักษร, 2552.

ประยูร กาญจนาคุล.**คำบรรยายกฎหมายปกครอง**.พิมพ์ครั้งที่ 5.กรุงเทพมหานคร:สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ,2549.

ประหยัด หงส์ทองคำ. **สมรรถนะขององค์ปกครองท้องถิ่นในการมีส่วนร่วมวางแผนพัฒนาท้องถิ่น**. กรุงเทพมหานคร:มหาวิทยาลัยปทุมธานี, 2542.

ลิขิต ชีรเวคิน. **การปกครองท้องถิ่นกับการบริหารจัดการท้องถิ่น : อภิมติหนึ่งของอารยธรรมโลก**. กรุงเทพมหานคร:โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 2528.

วสันต์ เหลืองประภัสร์ .**สารุกรมกรมการปกครองท้องถิ่น : หมวดที่ 4 ลำดับที่ 2 ภารกิจหน้าที่ของ องค์ปกครองส่วนท้องถิ่น**. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า, 2547

วิญญู อังคนารักษ์. **การปรับปรุงอำนาจการบังคับบัญชาของผู้ว่าราชการจังหวัด : เกร็ดการบริหารและ ปกครอง**. กรุงเทพมหานคร:โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, 2518..

วุฒิสาร ตันไชย. รูปแบบและประเภทการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.
กรุงเทพมหานคร:สถาบันพระปกเกล้า, 2559.

สมคิด เลิศไพฑูรย์. ข้อความคิดเกี่ยวกับการควบคุมกำกับทางปกครอง. กรุงเทพมหานคร:พี. เค. พริ้งดิง
เฮ้าส์, 2547.

อนันต์ อนันตกุล. กรมการปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร:มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์, 2521.

อรทัย ก๊กผล. คู่มือ การมีส่วนร่วมของประชาชน สำหรับนักบริการท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร:เจริญ
สนิทวงศ์การพิมพ์, 2552.

บทความ

โกคิน พลกุล. รูปแบบและวิธีการควบคุมฝ่ายปกครอง. วารสารนิติศาสตร์ 2524 :51-52.

สมคิด เลิศไพฑูรย์. การปฏิบัติรูปการปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540. วารสารรัฐธรรมนูญ
ฉบับประชาชน โดยคณะ ส.ส.ร. 2541: 383-384.

สุรพล นิติไกรพจน์. ความคิดบางประการเกี่ยวกับการกำกับดูแล. วารสารนิติศาสตร์ 2532. ฉบับที่ 19: 82.

วิทยานิพนธ์

มานะ อ่อมท้วม. ปัญหาเกี่ยวกับการพ้นจากตำแหน่งของสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารในระบบกฎหมาย
ปกครองท้องถิ่นของไทย. วิทยานิพนธ์ นิติศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2551.

สุวัศติ โกษณ์พันธุ์. “เทศบาลและผลกระทบต่ออำนาจท้องถิ่น พ.ศ. 2476-2500”. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต
สาขาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยพาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

เอกสารอื่นๆ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. ข้อมูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น .[Online], available URL: [http://www.Untitled Document\(dla.go.th\)](http://www.Untitled Document(dla.go.th)), 2565 (มีนาคม, 25).

โกวิท พวงงาม. ในเอกสารประกอบการสอนวิชา รศ 260.การปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.,
2550.

เนติพงษ์ วิจิตรเวชการ, หลักสิทธิมนุษยชน, [online], https://www.constitutionalcourt.or.th/occ_web/ewt_dl_link.php?nid=8859 (มีนาคม, 28).

ประทาน คงฤทธิศึกษากร. ทฤษฎีการปกครองท้องถิ่น. ในเอกสารการศึกษาศาสารัฐประศาสนศาสตร์ ฉบับที่
34. กรุงเทพมหานคร :สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2525.

มรุต วันทนการ. สารานุกรมการปกครองท้องถิ่นไทย : หมวดที่ 3 ลำดับที่ 3

เทศบาล, [online], available URL: <https://www.kpi.ac.th/uploads/files.pdf>, 2565 (มีนาคม, 10).

มารุต วันทนากร. สารานุกรมการปกครองท้องถิ่น: หมวดที่ 3 ลำดับที่ 3 เทศบาล.

[online],availableURL:<https://www.kpi.ac.th/uploads/files.pdf>,2565 (มีนาคม, 22).

สมหมาย จันทรเรือง. ความรู้ความเข้าใจรัฐธรรมนูญ, [online],available URL:https://www.maticchon.co.th/news-monitor/news_1766722,2565 (มีนาคม, 5).

หนังสือกระทรวงมหาดไทย.ด่วนที่สุดที่. มท 0808.3/ว 4715. ลงวันที่ 23 พฤศจิกายน 2554 .เรื่อง หลักเกณฑ์ในการพิจารณาการขอกู้เงินขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลและเมืองพัทยา.

กฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560.

พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496.

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534.

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542.

ประกาศ ก.ท. เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ วิธีการบริหารและการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาล และกิจการอันเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลในเทศบาล (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2563